

SMJERNICA ZA VODU

**Djela,
ne riječi.**

Kaufland

Voda s budućnošću

Sadržaj

01 RELEVANTNOST	4	08 MJERE	34
<i>Voda: globalna tema s visokom relevantnošću</i>		<i>Neka naša djela govore</i>	
02 NAŠA ODGOVORNOST	10	<i>Logotipovi i certifikacije</i>	36
<i>Djela, ne riječi</i>		<i>Voće & povrće, cvijeće & biljke</i>	38
03 IZAZOVI	14	<i>Tekstil</i>	42
<i>Ključni čimbenici: Potrošnja vode & onečišćenje vode</i>		<i>Životinjski proizvodi</i>	44
04 NAŠ PRISTUP	18	<i>Prerađene namirnice & njihove sirovine</i>	46
<i>Koji rizici vezani uz vodu postoje u kontekstu našeg poslovanja i lanca opskrbe?</i>		<i>Kozmetika & osobna njega, deterdženti, sredstva za čišćenje</i>	47
05 NAŠA KLJUČNA PODRUČJA	22	<i>Manje plastike</i>	48
<i>Poslovna područja i robne grupe u Kauflandu s najvećim rizicima vezanim uz vodu</i>		<i>Operativni i proizvodni pogoni</i>	50
06 UZROCI	26	09 DALJNI KORACI	52
<i>Razlozi povećanog rizika vezanog uz vodu kod pojedinačnih robnih grupa i njihove posljedice</i>		<i>Kaufland za održivije upravljanje vodom – što nas još čeka</i>	
07 CILJEVI I SMJERNICE	30		
<i>Prema čemu se orijentiramo i čemu stremimo</i>			

Relevantnost

Voda: globalna tema s visokom relevantnošću

Voda je resurs. Voda je stanište. Voda je ljudsko pravo. Smjernicom o vodi Kaufland ciljano usmjerava pozornost na ovo dragocjeno dobro.

Voda je egzistencijalna za život – neophodna je za opstanak ljudi, životinja i biljaka. Iako su dvije trećine zemljine površine prekrivene vodom, samo oko 3 % čini slatka voda. Ostalo je slana voda. Ako uzmemo u obzir da je velik dio slatke vode u obliku leda, snijega i zaleđena tla ispod površine Zemlje (permafrost), samo je vrlo mali dio zapravo iskoristiv. I taj iskoristivi dio je globalno vrlo neravnomjerno raspoređen.¹

Prema satu tvrtke World Data Lab, koji prikazuje koliki je nedostatak pitke vode u svijetu (Water Scarcity Clock), trenutno oko 2,5 milijardi ljudi živi u područjima gdje nema dovoljno resursa za zadovoljenje potreba stanovništva za vodom.

Prema predviđanjima, do 2030. godine nestašica vode pogađat će više od 2,7 milijardi ljudi.

Zbog globalnog rasta broja stanovnika raste i potražnja za slatkim vodom, koja je ionako ograničena. Sve veća proizvodnja hrane, tekstila i drugih roba široke potrošnje još više pogoršava ovu situaciju. Ovdje nije problem samo velika potrošnja, već i zagađenje vode. Globalno zatopljenje i s njim povezana nestašica vode, suše, poplave i visoki vodostaji predstavljaju dodatne rizike.

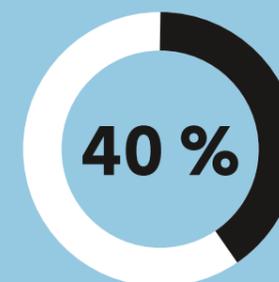
Težina ove teme također je jasno vidljiva iz činjenica koje su navedene na sljedećoj stranici.

Činjenice o vodi

Ključna tema budućnosti

Velike količine vode (uključujući virtualnu vodu) koriste se u proizvodnji tekstila. Procjenjuje se da je za **proizvodnju pamučne majice kratkih rukava** potrebno oko

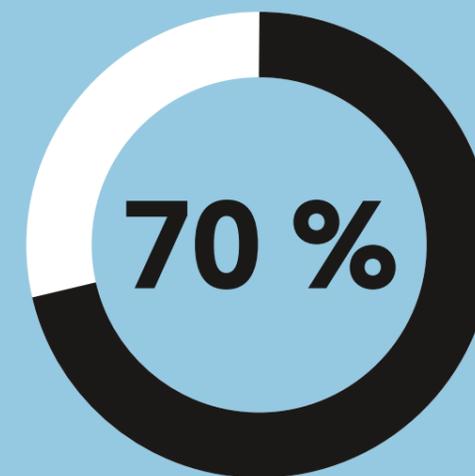
2.700 litara vode

2030. godine **40 %** potreba za vodom **više nećemo moći zadovoljiti iz ekološki održivih izvora** iz podzemnih i površinskih voda zbog prekomjerne potrošnje i rasipanja vode

Na **poljoprivredu** otpada gotovo **70 % globalne potrošnje vode.**

1 kilograma riže treba **3.500** litara vode

1 kilogram mesa čak

15.000 litara vode

¹ Njemačka Savezna agencija za okoliš (UBA), „Voda kao resurs“, <https://www.umweltbundesamt.de/daten/ressourcen-abfall/wasser-als-ressource>. (op.a.)

² UN Global Compact, mreža Njemačka, smjernica „Kontekstualno upravljanje vodom u tvrtkama“, ožujak 2020. (op. prev.)

³ Svjetska banka, UN-ovo izvješće Projekcije svjetskog stanovništva: revizija, 2015. OECD, Izvješće o razvoju svjetskih voda, slika 5.4, str. 217, 2012.

Vodeni otisak u Hrvatskoj iznosi

4.600

litara vode po osobi dnevno.

Svaki građanin dnevno potroši **140-150 litara** vode dnevno.

Neizravna „virtualna“ potrošnja vode iznosi oko **4.450 litara** po osobi dnevno.

Virtualna voda

Vodeni otisak koji uključuje sve korake proizvodnje

Bilo da se radi o jabukama, mlijeku, govedini ili majici - virtualna voda opisuje količinu vode koja se koristi za proizvodnju nekog proizvoda. Bilo da se radi o poljoprivrednoj ili industrijskoj proizvodnji - obuhvaćeni su svi koraci proizvodnje.

Koncept jasno pokazuje koliko intenzivno različiti proizvodi troše vodu i kakve regionalne učinke ima uvoz i izvoz proizvoda.

To uključuje i vodu iz tla i kišnicu koje su, primjerice, potrebne biljkama, kao i vodu koja se koristi za proizvodnju te vodu koja se onečišćuje u procesu.

Većina korištene vode troši se samo „virtualno“ jer se na kraju vraća u prirodni kružni tok vode.

Prema Gradskom uredu za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje svaki građanin dnevno potroši prosječno 140-150 litara vode¹. Ovo također uključuje vodu za tuširanje, održavanje kućanstva i jelo. Za usporedbu, virtualna potreba za vodom za namirnice ili odjeću znatno je veća - **tako ukupni vodeni otisak u Hrvatskoj na dnevnoj bazi iznosi 4.600 litara po osobi².**

¹ Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša - Eko Zagreb

² National water footprint explorer - Water Footprint Network

Naša odgovornost

Kaufland za održivost

Djela, ne riječi

Naš moto „Kaufland za održivost“ sažima našu cjelokupnu predanost ljudima, životinjama i okolišu. On odražava naš stav prema održivosti.

Kao međunarodni maloprodajni trgovac hranom, svjesni smo da naše djelovanje ima utjecaja posvuda, pa tako i u kontekstu vode: u našim poslovnicaма nudimo širok asortiman namirnica i ostale robe široke potrošnje. Od uzgoja preko prerade do prodaje - vodu koriste naši dobavljači, vlastiti proizvodni pogoni i poslovni prostori. Ovaj resurs treba koristiti mudro.

Želimo dati svoj doprinos u uspostavi održivog upravljanja vodama, podići svijest ljudi o vodi kao dragocjenom resursu i promicati zaštitu naših voda i oceana.

Stoga nam je vrlo važno istaknuti predanost naše tvrtke ovoj temi kao i odgovornom korištenju vode. Pritom mislimo na korištenje vode u našim upravnim zgradama i poslovnicaма te u proizvodnji naših proizvoda.

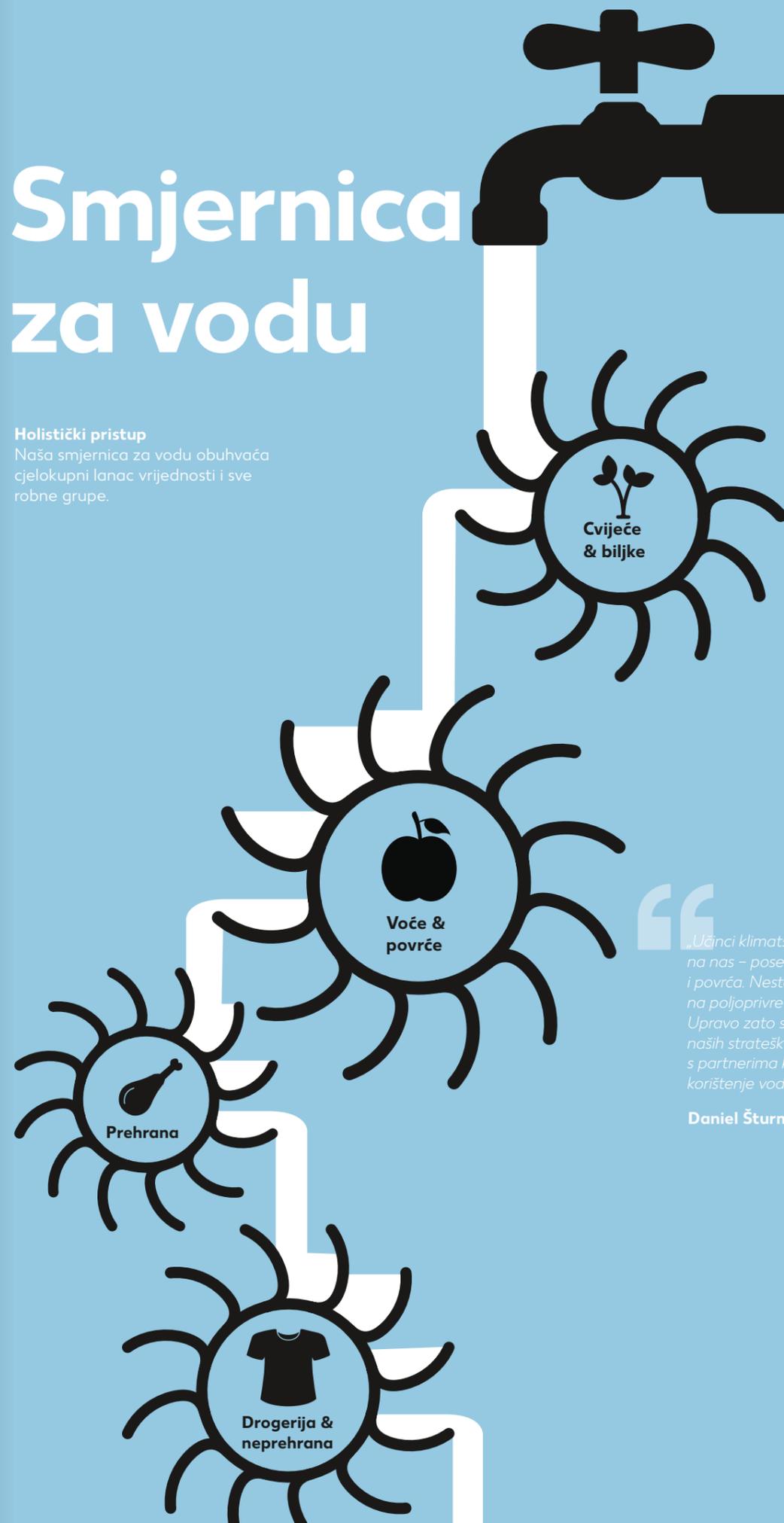
Zajedno činimo razliku:

ova smjernica obuhvaća cijeli opskrbeni lanac. Smjernicom za vodu jasno ističemo koji rizici u kontekstu vode postoje unutar našeg područja odgovornosti duž cijelog lanca vrijednosti Kauflanda. Pritom se osvrćemo na naše robne grupe koje uključuju prehrambene proizvode, voće i povrće, cvijeće i biljke te neprehrambene proizvode, ali i mjere koje smo već poduzeli i ciljeve koje postavljamo za naredne godine.

Smjernica za vodu

Holistički pristup

Naša smjernica za vodu obuhvaća cjelokupni lanac vrijednosti i sve robne grupe.

„Učinci klimatskih promjena izravno utječu i na nas – posebno kada je riječ o nabavi voća i povrća. Nostašica vode ima značajan utjecaj na poljoprivredu diljem svijeta. Upravo zato smo vodu odredili kao jednu od naših strateških tema. Cilj nam je surađivati s partnerima koji potiču učinkovito i održivo korištenje vode.“

Daniel Šturm, član Uprave za Nabavu

Izazovi

Ključni čimbenici: potrošnja vode i onečišćenje vode

Kako bi pronašao rješenja za održivo upravljanje vodom, Kaufland koristi koncept vodenog otiska u skladu s preporukom **smjernice „Kontekstualno upravljanje vodom u tvrtkama“** inicijative UN Global Compact u mreži Njemačke.

U tom se kontekstu potrošnja i onečišćenje vode smatraju ključnim čimbenicima.

Potrošnja vode

Voda koja se iskorištava duž lanca vrijednosti i u vlastitim poslovnim područjima i ne vraća se u ekosustav

Onečišćenje vode

Onečišćenje uzrokovano tvarima čiji volumen premašuje sposobnost samočišćenja vode

Činjenice o vodi

*Tekstilna trgovina i trgovina hranom
stoje pred velikim izazovima*

Potrošnja vode

Maloprodaja hrane jedna je od industrija s najvećom potrošnjom vode; u Njemačkoj su, primjerice, maloprodajni trgovci hranom najveći potrošači s

47 litara

po euru prometa.¹

Najveći udio (43 %) međunarodnih virtualnih protoka vode čini trgovina uljaricama i njihovim proizvodima – uključujući pamuk, soju, uljanu palmu, suncokret, repicu i slično. Ostali proizvodi s velikim vodenim otiskom uključuju žitarice, industrijske proizvode, kavu, čaj i kakao te goveđe proizvode.²

Onečišćenje vode

Poljoprivreda, rudarstvo i tekstilna industrija najveći su izvori onečišćenja voda.³

¹WWF Njemačka, „Water emergency on the retail shelf – How German food retailers can reduce their water risks“, 2018.

²Marina Zapf, „Virtuelles Wasser: So durstig ist der Welthandel“, Welternährung. Stručni časopis Welthungerhilfe, travanj 2022. <https://www.welthungerhilfe.de/welternaehrung/rubriken/klima-ressourcen/virtuelles-wasser-so-durstig-ist-der-welthandel/>

³WWF, „The imported risk: Germany's water risks in times of globalisation“. UN Global Compact, mreža Njemačka, smjernica „Kontekstualno upravljanje vodom u tvrtkama“, ožujak 2020. (op. prev.)

Naš přístup

A close-up photograph of a hand holding a green leaf with water droplets. The leaf is the central focus, with several clear water droplets of varying sizes on its surface. The hand is positioned on the right side, with fingers gently holding the leaf. The background is a soft, out-of-focus green, suggesting a lush, natural environment. The overall mood is fresh and organic.

Koji rizici vezani uz vodu postoje u kontekstu našeg poslovanja i lanca opskrbe?

Naš upravljački pristup korporativnoj dubinskoj analizi čini temelj za sustavno provođenje strategije održivosti Kauflanda i usklađenosti s definiranim smjernicama. Uvođenje upravljačkog pristupa za održivije korištenje vode svakako je dio toga.

Za razvoj strateškog pristupa Kauflandu je najprije bilo važno razumjeti koja su korporativna područja i dijelovi opskrbnog lanca posebno ovisni o vodi te koje su prilike i rizici povezani s time.

Poznavanje izazova u našem opskrbnom lancu preduvjet je za procjenu fokusnih točaka.

U sljedećem koraku definiramo mjere i procese za minimiziranje potencijalnih rizika u kontekstu vode, podizanje svijesti o korištenju vode i uključivanju tih saznanja u našu strategiju. U fazi implementacije mjera njihova se učinkovitost kontinuirano provjerava te se one po potrebi poboljšavaju.

Rizici vezani uz vodu

Što podrazumijevamo pod korporativnim rizicima vezanim uz vodu?

Pojam prije svega opisuje situaciju u kojoj je moguć odnosno vjerojatan nastanak štete vezane uz vodu u budućnosti.

Velika potrošnja vode ne mora nužno značiti povećani rizik u kontekstu vode, kao što sama ušteda vode nije dovoljna da bi se rizik smanjio na minimum. Rizici koji mogu nastati za tvrtke sastoje se od mnogih čimbenika i uključuju:

- **fizičke rizike** kao što su nedostatak vode i loša kvaliteta vode
- **regulatorni rizici** kao što su nedostatak zakonodavstva i nepravedna distribucija vode te
- **reputacijski rizici** poput ugrožavanja ugleda tvrtke i bojkot od strane potrošača¹

Analiza fokusnih točaka

2020. godine s vanjskim pružateljem usluga izradili smo analizu fokusnih točaka.

Istraživanja se između ostalog temelje na statističkim podacima i volumenu kupovine. Kao pokazatelji su uzeti potrošnja vode ponderirana oskudicom vode te onečišćenje vode.

Cilj analize bio je identificirati fokusne točke vezane uz vodu za različite skupine proizvoda.

Iz toga su proizašle fokusne grupe proizvoda i područja djelovanja u kojima ćemo sustavno smanjivati potrošnju vode i onečišćenje vode.

Kaufland je došao do zaključka da se prirodne namirnice kao što su voće i povrće, cvijeće i biljke, proizvodi životinjskog podrijetla, obrađene namirnice, deterdženti, sredstva za čišćenje, kozmetika/proizvodi za njegu tijela i tekstil ubrajaju u skupine proizvoda s posebno visokim rizikom u kontekstu vode.

Fokusne točke nalaze se uglavnom u poljoprivrednoj proizvodnji, posebno zbog umjetnog navodnjavanja u uzgojnim regijama s velikom regionalnom ili sezonskom nestašicom vode te zbog primjene pesticida i gnojiva. **U usporedbi s tim potrošnja vode u našim upravnim zgradama i poslovnim relativno je niska.**

¹ WWF, „Wasserrisiko – Lokale Risiken mit globalen Auswirkungen“, <https://www.wwf.de/themen-projekte/fluesse-seen/wasser-politik-maerkte/wasserrisiko>

Naša ključna područja

Poslovna područja u Kauflandu i robne grupe s najvećim rizicima vezanim uz vodu

Uzroci

Razlozi povećanih rizika vezanih uz vodu kod pojedinih robnih grupa i njihove posljedice

Voće & povrće, cvijeće & biljke

- Poljoprivredni proizvodi koji zahtijevaju relativno velike količine vode
- Uzgoj u zemljama podrijetla s velikom nestašicom vode
- Umjetno navodnjavanje rezultira većim nedostatkom vode u drugim područjima
- Onečišćenje vode zbog primjene gnojiva i pesticida
- Gubitak plodnog tla, između ostalog i zbog salinizacije tla jer isparavanje vode iz umjetnog navodnjavanja ostavlja otopljene soli u tlu
- Smanjenje bioraznolikosti što ima utjecaj na kvalitetu tla, a samim time i na kvalitetu vode

- Intenzivno stočarstvo kao uzrok velikog opterećenja podzemnih i površinskih voda veterinarskim lijekovima kao i povećanog opterećenja nitratima i fosfatima zbog pretjerane gnojidbe velikom količinom dostupnog tekućeg stajskog gnoja
- Onečišćenje vode pri proizvodnji stočne hrane
- Velika potrošnja vode u stočarstvu, posebice za proizvodnju stočne hrane (proizvodnja kukuruza i soje), vodoopskrbu i higijenske mjere
- Povećana potreba za vodom za daljnju obradu

Životinjski proizvodi

Odrađene namirnice & njihove sirovine

- Uzgoj sirovina koje zahtijevaju velike količine vode (usp. voće i povrće)
- Mnogi koraci daljnje obrade pa sve do pakiranja proizvoda uzrok su veće potrošnje vode, npr. za čišćenje proizvoda i postrojenja, proizvodnju pare i hlađenje

Tekstil

- Tekstilna industrija kao drugi najveći potrošač i zagađivač vode u svijetu
- Uzgoj pamuka kao segment koji zahtijeva najveću potrošnju vode (umjetno navodnjavanje) duž tekstilnog lanca vrijednosti; istovremeno i korištenje gnojiva i pesticida
- Onečišćenje otpadnih voda zbog velike uporabe kemikalija, osobito kod bojanja i dorade tekstila
- Velika potreba za vodom u mokrim završnim postupcima
- Onečišćenje vode mikroplastikom kod sintetičkih vlakana

Kozmetika & osobna njega, deterdženti, sredstva za pranje i čišćenje

- Onečišćenje vode mikroplastikom
- Onečišćenje vode kemikalijama kao što su tenzidi, mirisi, fosfati, antibakterijski sastojci i konzervansi u otpadnoj vodi
- Smanjenje bioraznolikosti

Ciljevi i smjernice

Prema čemu se orijentiramo i prema čemu stremimo

Manje, učinkovitije, obazrivije i čistije - to su četiri ključna cilja kojima težimo u sklopu našeg angažmana u području održivog gospodarenja vodom. Voda je dragocjeno dobro - želimo zaštititi vodu kao resurs, kao stanište i kao ljudsko pravo.

Osnova svega živoga

Voda je za ljude, životinje i biljke od životne važnosti. Voda je neophodna za prehranu, ali služi i kao stanište te je preduvjet biološke raznolikosti. Zaštita slatke i slane vode kao resursa i staništa za buduća vremena naša je korporativna odgovornost.

Globalno preuzimanje odgovornosti

Nestašica vode globalni je problem koji možemo jedino zajedno riješiti. Ciljeve naše tvrtke uvijek gledamo u globalnom kontekstu. Vodimo se ciljevima za održivi razvoj (Sustainable Development Goals) koje su Ujedinjeni narodi definirali u svrhu provedbe Agende 2030. na temu vode.

“Osigurati hranu diljem svijeta”
Promicati održivu poljoprivredu i ruralni razvoj u svrhu osiguranja hrane, bolje prehrane i svijeta bez gladi.

“Podvodni život”
Očuvati i održivo koristiti oceane, mora i morske resurse u kontekstu održivog razvoja.

“Čista voda i sanitarni uvjeti”
Osigurati dostupnost i održivo upravljanje vodom i sanitarnim instalacijama za sve ljude.

„Život na kopnu”
Očuvati netaknute ekosustave kao staništa za brojna živa bića. Istovremeno, osigurati njihovu funkciju kao izvor hrane, čistog zraka i čiste pitke vode.

“Provoditi zaštitu klime diljem svijeta”
Ublažiti klimatske promjene kako bi se ekstremni vremenski događaji rjeđe ponavljali, kako razina mora ne bi nastavila rasti, kako se usjevi ne bi više sušili te kako cijele regije ne bi postale nenastanjive.

Kaufland je uz pomoć konkretnih mjera za smanjenje potrošnje vode, povećanje učinkovitosti vode, očuvanje prirodnih resursa i izbjegavanje onečišćenja voda (vidi poglavlje „Mjere: Neka naša djela govore”) proteklih godina napravio mnogo za postizanje ovih ciljeva - kako u vlastitom ekonomskom interesu, tako i u smislu globalnog, održivog upravljanja vodama.

Kaufland je kao član inicijative Alliance for Water Stewardship (AWS) ponosan što je dio globalne koalicije raznih tvrtki, nevladinih organizacija i poduzeća iz javnog sektora posvećenih odgovornom korištenju vodnih resursa duž lanca vrijednosti. Standard AWS-a podržava preuzimanje odgovornosti za vodu kao resurs, kao i poduzimanje vjerodostojnih i provjerljivih mjera za zaštitu zajedničkih vodnih resursa, kako sada tako i u budućnosti.

Mjere

Neka naša djela govore

Kada je riječ o našoj odgovornosti za zaštitu vode, svoje riječi želimo dokazati djelima. Korak po korak, kap po kap – već smo poduzeli mnoge mjere, a bit će ih još.

Oznake i certifikati

Označavanje održivijih proizvoda

Kako bi se smanjila potrošnja i onečišćenje voda, Kaufland se oslanja na sustave certificiranja i surađuje s različitim organizacijama za standardizaciju i normizaciju. To za naše kupce donosi prednost jer u našem asortimanu mogu pronaći označene održivije proizvode koji su lako prepoznatljivi.

U nastavku su navedeni samo certifikati i oznake koji, kao dio povezanih propisa, definiraju specifikacije za kvalitetu vode, kontrolu otpadnih voda, održavanje plodnosti tla, granične vrijednosti za kontaminaciju voda onečišćujućim tvarima, smanjenu upotrebu ili zabranu korištenja pesticida i gnojiva, zaštitu vodnih resursa, obazrivije korištenje vode te upotrebu kišnice.

Ekološki prihvatljiviji tekstili, kozmetika & proizvodi za njegu, deterdženti i sredstva za čišćenje naše vlastite robne marke također su označeni logotipom Kauflanda „Štedimo vodu“ (vidi poglavlje „Mjere: Tekstilni proizvodi“) te „receptura bez mikroplastike“ (vidi odjeljak „Kozmetika & osobna njega, deterdženti, sredstva za pranje i čišćenje“).

International Association for Soaps, Detergents and Maintenance Products

FSC® - Forest Stewardship Council

ASC - Aquaculture Stewardship Council

GLOBALG.A.P.

Organic according to standards of EU legislation

GOTS - Global Organic Textile Standard

Bioland

MSC - Marine Stewardship Council

Blue Angel

Organic Content Standard

CmiA - Cotton made in Africa

QS - Quality scheme for food

Demeter

Rainforest Alliance

Fairtrade

Voće & povrće, cvijeće & biljke

Pregled naših mjera

Pesticidi i gnojiva mogu ugroziti zdravlje naših kupaca i proizvođača kao i biološku raznolikost te nepopravljivo oštetiti ekosustave.

Posljedice: Zagađivači u vodi i tlu također su razlog zašto naš raznolik kultivirani krajolik, o kojem ovise mnoge životinjske i biljne vrste te svi ljudi, sve više nestaje.

Kaufland je stoga vrlo rano krenuo s uvođenjem mjera za **zaštitu bilja i očuvanje biološke raznolikosti**. Alternativa za kišna područja je navodnjavanje kišnicom. U tu svrhu, Kaufland je pokrenuo projekt u Njemačkoj koji treba služiti kao predvodnik drugim projektima. Radi se o stakleniku u regiji Chiemgau u kojem se za navodnjavanje koristi kišnica.

Staklenik u regiji Chiemgau u kojem se koristi kišnica.

Zaštita bilja

Još od 2006. godine radimo s dobavljačima na vlastitim projektima kojima se zalažemo za integriranu poljoprivredu te smanjenje i izbjegavanje pesticida u uzgoju voća i povrća u svrhu zaštite zdravlja. Osim toga, nekorištenje pesticida također značajno doprinosi boljoj kvaliteti i manjem zagađenju vode.

Uz pomoć **Upravljanja pesticidima u Kauflandu** razvili smo sustavan pristup. Drastično smanjujemo upotrebu pesticida i nadilazimo zakonske zahtjeve.

Dosljedno se zalažemo za to da proizvođači koriste pesticide samo kada ne postoje adekvatne agrotehničke alternative. Neovisnim kontrolama redovito provjeravamo poštivanje standarda koje smo definirali.

Naš uspjeh: već smo sada predvodnici u smanjenju upotrebe pesticida u uzgoju voća i povrća, kao i cvijeća i biljaka, a naši se standardi konstantno smatraju najstrožima u branši.

Biološka raznolikost

Kao trgovac hranom, higijenskim proizvodima i sličnim artiklima, smatramo da je naša obveza preuzeti odgovornost za zaštitu naše prirode, kao i promicati biološku raznolikost jer upravo biološka raznolikost i raznolikost vrsta značajno pridonose zaštiti naših voda. Naše mjere za zaštitu bioraznolikosti:

Zaštita biološke raznolikosti u uzgoju banana i ananasa

Banane i ananas su među najpopularnijim tropskim voćem. Njihove zemlje podrijetla su najčešće Kostarika i Dominikanska Republika, gdje postoji bogata biološka raznolikost. Međutim, važna staništa mnogih životinja i biljaka ugrožena su intenzivnom poljoprivrednom uporabom. U sklopu inicijative „Del Campo al Plato“, njemačko Društvo za međunarodnu suradnju (GIZ), inicijativa Global Nature Fund te zaklada Bodensee-Stiftung zalažu se za očuvanje i promicanje bioraznolikosti. Pritom podržavaju aktere duž cijelog lanca opskrbe za banane i ananas.

Ovu komunikacijsku kampanju podržavamo mi. Ovdje saznajte više o akciji.

Zdravo tlo

Zdravo i plodno tlo je neophodno. Ono omogućuje život na zemlji. Samo tlo koje je ekološki uravnoteženo može ispuniti sve svoje važne funkcije. Ako se tlo ne upravlja na održiv način, onda to uzrokuje poremećaje u ravnoteži tla, podzemnim vodama i poljoprivredi. Kako bismo osigurali plodnost našeg tla, a samim time i osnovu za proizvodnju novih namirnica, pokrenuli smo znanstveni projekt za promicanje održivih poljoprivrednih mjera. U tome nam pomaže Leibniz institut za proizvodnju povrća i ukrasnog bilja (IGZ) i laboratorij Analytica Alimentaria GmbH. Razdoblje projekta je 5 godina. Projektne površine nalaze se u Njemačkoj, Češkoj i Poljskoj.

Najbolje prakse

Staklenik u regiji Chiemgau u kojem se za navodnjavanje koristi kišnica.

Na površini veličine 22 nogometna igrališta, Kaufland i obitelj Reichenspurner u njemačkoj regiji Chiemgau tijekom cijele godine uzgajaju jagode, rajčice i paprike. Voće i povrće iz Njemačke – čak i u zimskim mjesecima? **To nam omogućuje novi, najsuvremeniji staklenik koji je ujedno i jedan od najodrživijih u Njemačkoj.**

Za navodnjavanje se koristi isključivo kišnica koja se s krovnih površina slijeva u susjedni vanjski bazen zapremnine gotovo 50.000 kubnih metara. Na krovu je postavljen i fotonaponski sustav. Sva električna energija proizvedena na ovaj način u cijelosti se koristi u stakleniku.

U budućnosti će se cjelokupna potreba za toplinom pokrivati geotermalnom energijom. U neposrednoj blizini posađeno je oko 30 hektara cvjetnih površina koje služe kao staništa i utočišta za kukce, ptice i male životinje.

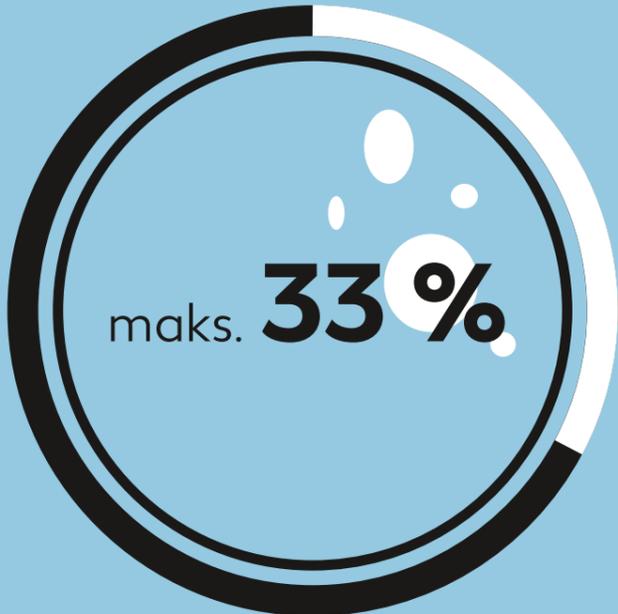
Rezultati Voće & povrće

Što smo dosada postigli

Najstroži standardi u branši

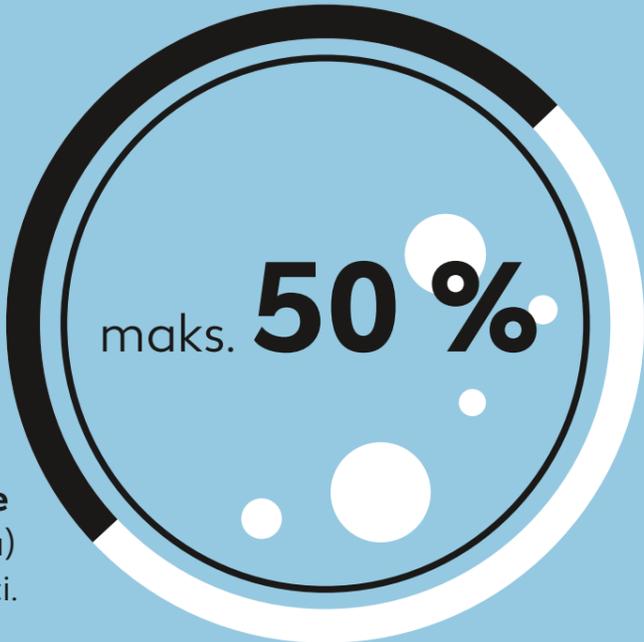
Kaufland kod definiranih proizvoda uz pomoć obvezujućih specifikacijskih vrijednosti propisuje maksimalne koncentracije ostataka pesticida i kontaminanata za određene kombinacije proizvoda i aktivnih supstanci. Za sve ostale vrste voća i povrća u Kauflandu vrijede opće specifikacije.

Ovo uključuje sljedeće specifikacijske vrijednosti:

maks. **33%**

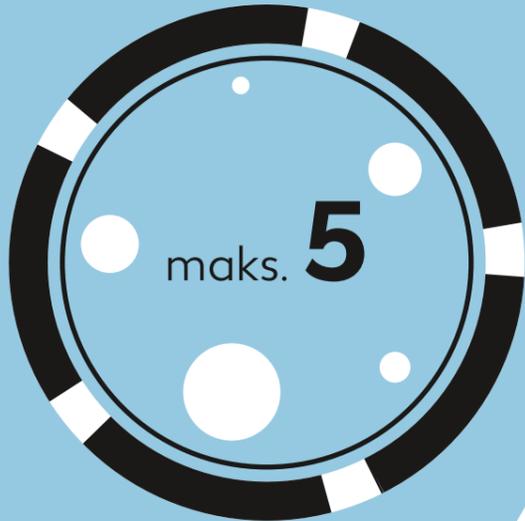
Ostaci pesticida u proizvodu ne smiju prekoračivati maksimalno opterećenje od jedne trećine (33%).¹

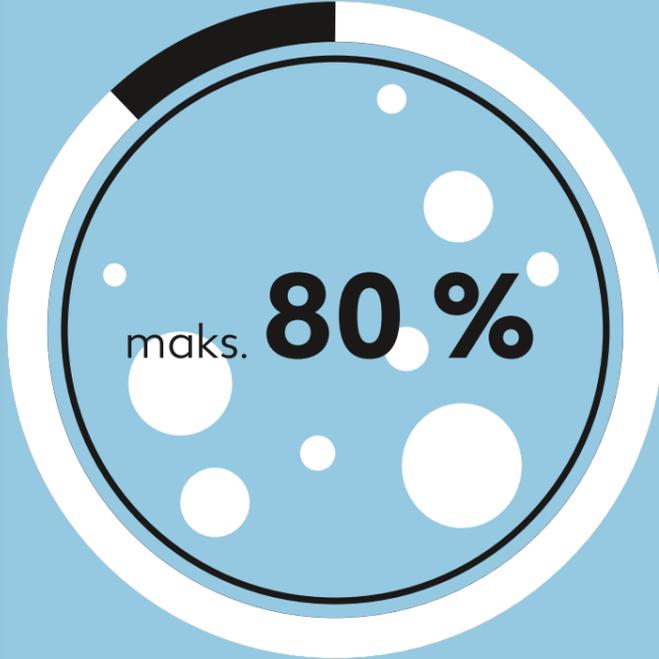
maks. **50%**

Za sve analizirane aktivne supstance vrijedi maksimalna **iskorištenost akutne referentne doze²** (toksikološka procjena) od **50 % za sumu** svih aktivnih supstanci. U tu se svrhu zbrajaju svi analizirani postotci iskorištenosti akutne referentne doze pojedinačnih aktivnih supstanci.

Broj djelatnih tvari u proizvodu ne smije biti veći od **maksimalno 5 kemijsko-sintetskih djelatnih tvari** ($\geq 0,01$ mg/kg).

maks. **5**

maks. **80%**

Sve analizirane koncentracije ostataka pesticida i kontaminanata ne smiju prekoračivati **maksimalno opterećenje od 80 %** zakonski propisane koncentracije za sumu svih analiziranih aktivnih supstanci.³

Cjelovit pregled naših ciljeva i mjera za zaštitu bilja i očuvanje biološke raznolikosti kao i rezultate možete pronaći na našoj internetskoj stranici „Naš doprinos očuvanju čudnovate bioraznolikosti“.

¹ Zakonski propisane koncentracije iz važeće verzije Uredbe (EZ) 396/2005.

² ARFD = „Akutna referentna doza“ je koncept za toksikološku procjenu ostataka pesticida u hrani

³ U tu se svrhu zbrajaju svi analizirani postoci opterećenja pojedinih aktivnih supstanci. Aktivne supstance s „Kauflandovog popisa izuzeća za posebno opasne ili štetne pesticide“ ne smiju se koristiti u proizvodnji ili pri naknadnoj obradi.

„Kauflandov popis izuzeća za posebno opasne ili štetne pesticide“ trenutno obuhvaća preko 200 aktivnih supstanci te vrijedi u cijelom svijetu

Tekstil

Pregled naših mjera

Kada razmišljamo o trgovini hranom, automatski s njom povezujemo prehrambene namirnice. No tekstil također čini važan dio asortimana naše tvrtke. Kako bismo zaštitili naše kupce, dobavljače i našu prirodu, za nas je sasvim jasno da moramo preuzeti odgovornost i u prvi plan staviti održiviju proizvodnju.

Cilj nam je da naši dobavljači koriste što je moguće manje vode u proizvodnji tekstila te da upotrebu kemikalija i energije svedu na minimum. Dugoročno gledano, želimo pridonijeti održivom upravljanju resursima kako bismo budućim generacijama osigurali pristup čistoj vodi.

Ovako štitimo vodene resurse prilikom proizvodnje tekstila:

Redovito testiranje vode

Redovito testiranje vode u pogonima za mokru obradu naših dobavljača središnji su dio našeg sustava upravljanja kemikalijama. Na taj način možemo otkriti hoće li i koje će kemikalije dospjeti u otpadnu vodu, a zatim u bliskoj suradnji s predmetnim tvrtkama možemo raditi na pronalasku rješenja za uklanjanje tih tvari iz hidrološkog ciklusa.

U 2015. pridružili smo se detox kampanji organizacije Greenpeace s ciljem eliminacije opasnih kemikalija iz procesa proizvodnje tekstila i obuču radi zaštite ljudi i okoliša.

Isključivo certificirani održiviji pamuk

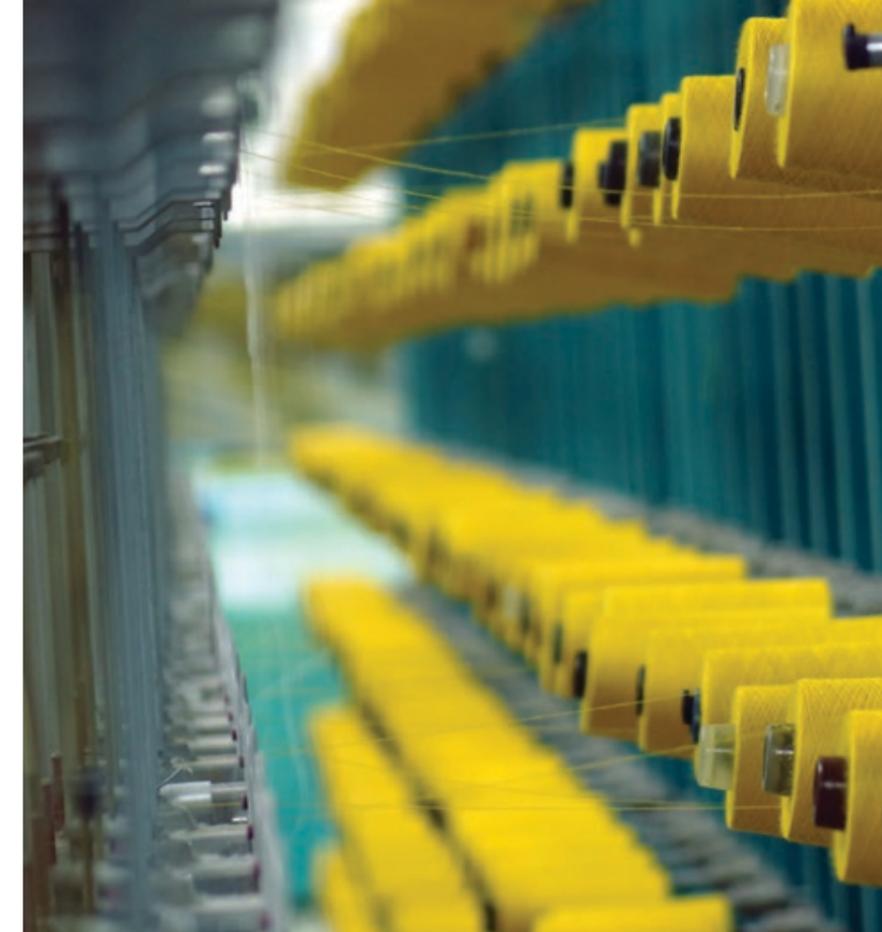
Uzgoj pamuka zahtijeva vrlo veliku potrošnju vode. Kako bismo smanjili vodeni otisak pamučnog asortimana naše vlastite robne marke i uvoza proizvoda vlastite robne marke, tijekom proteklih nekoliko godina u potpunosti smo prešli na certificirani, održiviji pamuk (prema standardima GOTS, CmiA, OCS). U usporedbi s konvencionalnim pamukom, organski i održiviji pamuk zahtijevaju malo ili nimalo kemijskih gnojiva ili sintetičkih pesticida.

Ušteda vode prilikom bojenja tekstila

Prilikom primjene ekološki prihvatljivih postupaka bojenja (npr. tehnike dope dyed), proizvođači tekstila iz našeg asortimana mogu ponekad u potpunosti izbjeći potrošnju vode u ovom koraku procesa. Takvo bojenje tekstila također zahtijeva manje kemikalija i manje energije. Dope-dye je takozvani proces bojenja prilikom proizvodnje pređe. U ovom se postupku sintetička vlakna boje već tijekom proizvodnje pređe tako što se polimer stapa s granulatom u boji.

Osim značajno manje potrošnje vode i energije, u ovom koraku procesa također je značajno smanjena i emisija CO₂.

U 2021. i 2022. godini Kaufland je u svojim poslovnicama prodavao plahte i tepihe za unutarnje i vanjske prostore, odjeću za oblikovanje i sportsku odjeću poput funkcionalnih majica, topova, kratkih i dugih hlača koji su obojani postupcima u kojima se štedi voda.

„Štedimo vodu“

Voda je previše dragocjena da bismo je rasipali. Stoga neprestano radimo na optimizaciji naših proizvodnih procesa i maksimalno štedimo vodu s novim, ekološki prihvatljivijim procesima.

Svi tekstilni proizvodi kod kojih smo smanjili potrošnju vode mogu se prepoznati po logotipu „Štedimo vodu“.

Rezultati

Što smo dosada postigli

100 %

U 2021., pamučni artikli vlastitih robnih marki Kauflanda i uvezenih vlastitih robnih marki izrađeni su 100 % od certificiranog održivijeg pamuka.

Ukorak s vremenom

Kaufland je 2021. iz proizvodnog procesa vlastitih robnih marki i uvoza za vlastite robne marke iz područja odjeće, kućnog tekstila i obuće izbacio sve opasne skupine kemikalija u skladu s obvezom iz Detox kampanje organizacije Greenpeace. Tu jedino nisu uključeni teški metali i usporivači gorenja. To znači da Kaufland ide u korak s vremenom.

Životinjski proizvodi

Pregled naših mjera

Najbolja svježina, dobar okus: ovo jamčimo našim kupcima kroz naše obećanje svježine. Naš asortiman životinjskih proizvoda koji uključuje svježe meso i suhomesnate proizvode, svježa jaja, proizvode s prerađenim jajima i mlijekom te mliječne proizvode, mora zadovoljiti jako visoke zahtjeve – ne samo u pogledu kvalitete, već i u pogledu odgovorne proizvodnje koja uzima u obzir i zaštitu okoliša i dobrobit životinja.

Od ukupne količine vode koja se na globalnoj razini potroši u kontekstu poljoprivrednih proizvoda, čak 30 % otpada na proizvodnju životinjskih proizvoda¹. Neki od razloga su prekomjerna upotreba gnojiva u poljoprivredi, primjena pesticida i krčenje važnih izvora vode poput prašume u svrhu proizvodnje stočne hrane te korištenje veterinarskih lijekova u stočarstvu.

Ovako štitimo vodene resurse prilikom proizvodnje životinjskih proizvoda:

BIO-certifikati

Kontinuirano proširujemo svoj BIO-asortiman. Naša premisa glasi: svi BIO-artikli dolaze iz strogo kontroliranog uzgoja i imaju ekološki certifikat EU-a. Također jačamo lokalne ekološke poljoprivrednike, gradimo dugoročne odnose i promičemo projekte za održivi ekološki uzgoj. U svakoj robnoj grupi nudimo barem jednu BIO-alternativu konvencionalnom proizvodu.

Više dobrobiti za životinje, manje antibiotika

Smanjenje primjene lijekova u stočarstvu podrazumijeva i manje zagađenje površinskih i podzemnih voda. Promičemo poboljšane uvjete uzgoja i zahtijevamo visoke higijenske standarde kako bismo smanjili upotrebu lijekova u stočarstvu. Podržavamo naše ugovorne dobavljače u razvoju prikladnih planova za smanjenje upotrebe antibiotika. Zalažemo se za to da se antibiotici ne koriste preventivno ili u većim količinama od onoga što je terapijski potrebno. Rezervne antibiotike za humanu medicinu treba izbjegavati koliko god je to moguće.

Za „biljni“ način života

„Bezmesni“ način života dovodi do značajnog smanjenja virtualne potrošnje vode. Zato u ponudi imamo vlastitu robnu marku Kauflanda „K-take it veggie“. Osim toga s proizvodima koji su označeni međunarodno priznatom oznakom „V-Label“ nudimo alternativne proizvode za vegane i vegetarijance.

Soja bez krčenja i prenamjene šuma te bez GMO-a

U Kauflandu preferiramo soju iz domaćeg uzgoja. Potičemo i podržavamo ugovorne poljoprivrednike da koriste soju iz vlastitog uzgoja. Također činimo upotrebu soje kao hrane za životinje transparentnijom i pomažemo u smanjenju negativnog utjecaja na okoliš.

Naše šume služe kao veliko skladište CO₂ i reguliraju hidrološke cikluse - kako bismo se suprotstavili globalnoj deforestaciji, jednom od glavnih uzroka klimatskih promjena, cilj nam je eliminirati krčenje šuma i prenamjenu površina u našim lancima vrijednosti, posebno u kontekstu soje.

¹Waterfootprint.org, Mekonnen M.M. / Hoekstra A.Y., "A Global Assessment of the Water Footprint of Farm Animal Products", 2012, https://waterfootprint.org/media/downloads/Mekonnen-Hoekstra-2012-WaterFootprintFarmAnimalProducts_1.pdf

Rezultati

Što smo dosada postigli

Budući da su biološki najraznovrsniji ekosustavi Cerrado i Amazonski bazen masovno ugroženi krčenjem šuma zbog proizvodnje stočne hrane i razvoja pašnjaka, Kaufland od 2019. u svom asortimanu nema govedinu iz Brazila.

60

Asortiman robne marke „K-take it veggie“ sastoji se od preko **60 proizvoda**.

Preko

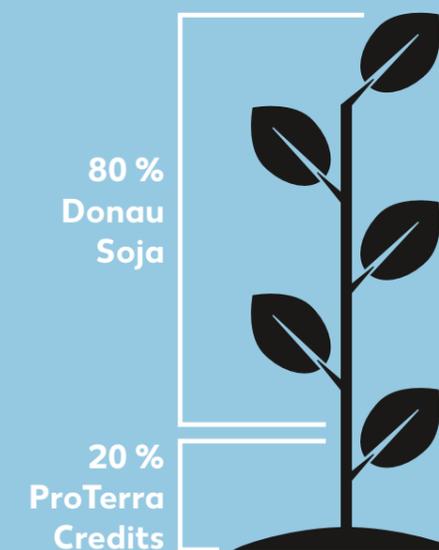
1.000

brendiranih proizvoda

S više od **1000 brendiranih proizvoda** Kaufland nudi širok izbor vegetarijanskih i veganskih proizvoda.

100 %

U siječnju 2022. Kaufland će prijelazno ostvariti 100 %-tnu kompenzaciju za stočnu hranu od soje koja se koristi u Kauflandovim proizvodima životinjskog podrijetla koja je nejasnog ili neodrživog podrijetla kupnjom proteinskih partnerstava od inicijativa Donau Soja (80 %) i ProTerra Credits (20 %).

Obrađene namirnice i njihove sirovine

Pregled naših mjera

U slučaju prehrambenih proizvoda koji su industrijski prerađeni ili modificirani, poput kruha i peciva, sireva ili konzervi, gotove i smrznute hrane i njihovih sirovina, najveće opasnosti za vodu javljaju se prvenstveno u prvim fazama lanca vrijednosti: u poljoprivrednom uzgoju, proizvodnji stočne hrane i samom stočarstvu te tijekom dobivanja sirovina.

Osim mjera koje poduzimamo na odjelima voća i povrća te cvijeća i biljaka (vidi odjeljak „Voće i povrće, cvijeće i biljke“), kada je riječ o dobivanju sirovina, pogotovo kave, biljnih i voćnih čajeva i kakaa surađujemo s inicijativama koje se, između ostalog, bave i očuvanjem vode. Većina proizvoda naše vlastite marke u Njemačkoj potječe iz certificiranog uzgoja te su certificirani prema međunarodno priznatim standardima kao što su Fairtrade, Rainforest Alliance/UTZ ili BIO certifikat.

Sve tri inicijative promiču ili zahtijevaju metode održive poljoprivrede koje rezultiraju boljom kvalitetom tla. Zdrava tla mogu pohraniti velike količine vode i postupno je otpuštati biljkama. Također djeluju i kao prirodni filter za vodu. Budući da je uporaba pesticida i umjetnih gnojiva regulirana ili zabranjena ovisno o predmetnoj oznaci (pečatu), onečišćenje vode u područjima uzgoja je smanjeno ili čak potpuno izbjegnuto.

Kao i kod Fairtradea, daljnje mjere za zaštitu vode proizlaze iz plaćanja premija i s time povezanim projektima. Tako primjerice poljoprivredne zadruge mogu koristiti svoje premije za izgradnju bunara ili higijenskih objekata.

Kozmetika & osobna njega, deterdženti, sredstva za pranje i čišćenje

Pregled naših mjera

Bilo u rijekama ili u moru - mikroplastika je posvuda. Budući da su male, oku nevidljive čestice teško razgradive ili nerazgradive, koncentracija u okolišu će se povećati ako tvrtke, politika i potrošači ne poduzmu mjere kojima bi se to spriječilo. Kaufland je svjestan svoje odgovornosti te je poduzeo odgovarajuće mjere:

Samoobvezivanje Kauflanda vezano uz mikroplastiku

Još 2013. godine smo se u sklopu dokumenta „Samoobvezivanje Kauflanda vezano uz mikroplastiku“ obvezali da ćemo iz proizvoda vlastite robne marke na odjelima kozmetike, osobne njege, deterdženata i sredstava za čišćenje ukloniti primarnu mikroplastiku - dakle iz naših proizvoda u potpunosti uklanjamo sitne plastične čestice koje se u industriji koriste za daljnju obradu.

Njih smo između ostalog zamijenili prirodnim i obnovljivim sirovinama.

U međuvremenu smo, u sklopu naše sveobuhvatne strategije za smanjenje plastike pod nazivom REset Plastic, proširili definiciju mikroplastike: osim spomenutih čestica plastike, ona sadrži i druge nerazgradive, sintetičke polimere.

Oznaka: receptura bez mikroplastike

Pomoću oznake „receptura bez mikroplastike“ kupci mogu već na prvi pogled prepoznati sadrži li neki od naših proizvoda vlastite robne marke mikroplastiku ili ne. Pečat se odnosi na recepture pojedinih proizvoda, a ne na ambalažu ili materijale kao što su maramice ili vatiće.

Rezultati

Što smo dosada postigli

95,2 % 95 % 100 %

asortimana kave vlastite robne marke u Kauflandu u Hrvatskoj je 2021. nosilo certifikat Rainforest Alliance/UTZ, Fairtrade ili BIO. Na internacionalnoj razini taj postotak je iznosio 82 %.

kakaoa za sve artikle vlastite robne marke Kauflanda u Hrvatskoj dolazilo je 2021. iz certificiranog uzgoja odn. certificiran je prema certifikatima Fairtrade, Rainforest Alliance/UTZ ili BIO.

Na internacionalnoj razini taj postotak je iznosio 72 %.

asortimana crnog, zelenog i rooibos čaja vlastite robne marke Kaufland u potpunosti je certificiran prema certifikatima Fairtrade, Rainforest Alliance/UTZ ili BIO

Rezultati

Što smo dosada postigli

Svodimo na minimum: U 2021. godini Kaufland je uvelike eliminirao mikroplastiku i druge biološki nerazgradive, sintetičke polimere iz receptura vlastitih proizvoda za kozmetiku i osobnu njegu te deterdženata, sredstava za pranje i čišćenje.

Manje plastike

Pregled naših mjera

Plastični otpad u rijekama i morima ne samo da zagađuje okoliš, već kao sekundarna mikroplastika predstavlja i sve veću prijetnju morskim životinjama i pticama. Kada životinje jedu manje i veće komade plastike koji nastaju korištenjem i odlaganjem plastičnih proizvoda, mogu umrijeti od gladi jer su im želudci puni mikroplastike ili se pak mogu zapetljati u veće komade plastike, ozlijediti se i/ili umrijeti u mukama.

Brojna istraživanja otkrivaju da plastika čini većinu morskog otpada. Kako bi se između ostalog spriječilo onečišćenje vode plastikom, Kaufland je zajedno s ostalim tvrtkama Grupe Schwarz, kojoj i sam pripada, razvio zajedničku strategiju za plastiku: REset Plastic.

REset Plastic

REset Plastic naziv je strategije tvrtki Grupe Schwarz, kojoj pripada i Kaufland, a koja za cilj ima nanovo definirati upotrebu plastike – drugim riječima, želimo pritisnuti tipku za resetiranje i svjesno se uhvatiti u koštac s upotrebom plastike.

Cjelokupna strategija može se podijeliti na 5 područja: REduce – izbjegavanje plastike, REdesign – dizajn, REcycle – reciklaža, REmove – zbrinjavanje i REsearch – inovacije i informiranje potrošača. Time nepotrebnu plastiku u pakiranjima smanjujemo, a ako se plastika i koristi, zalažemo se za njezino recikliranje.

Što činimo kako bismo plastiku koristili održivije:

1. REduce - izbjegavanje plastike

Pažljivo promatramo ambalažu naših vlastitih robnih marki i analiziramo potrebu naših proizvoda za ambalažnim materijalom. Također provodimo kontrole kompletne ambalaže kako bismo utvrdili koristimo li ekološki prihvatljive materijale i postoji li mogućnost zamjene plastike takvim materijalima.

2. REdesign - dizajn

U slučajevima gdje je ambalaža neophodna, činimo je održivijom i reciklabilnom kad god je to moguće.

3. REcycle - reciklaža

Otpadnu plastiku pretvaramo u reciklažni granulat – takozvani reciklat. Njega koristimo za proizvodnju recikliranog materijala za ambalažu za brojne proizvode vlastite robne marke. Ponovnom uporabom podupiremo održivi postupak zbrinjavanja.

4. REmove - zbrinjavanje

Organiziramo akcije čišćenja zelenih površina pod nazivom „Zeleni dan“ ili „Zeleni tjedan“. Zaposlenici svih odjela hvataju se u koštac sa zadatkom uklanjanja, sakupljanja i recikliranja reciklabilnih materijala koji se već nalaze u okolišu – posebice plastike.

Kako bismo spriječili nastajanje plastičnog otpada, primjenjujemo sveobuhvatan pristup za sprječavanje nastajanja plastičnog otpada koji kreće od dizajna proizvoda i recikliranja pa sve do inovacija i edukacija. Logotipom „Savjesno pakirano“ označavamo našu optimiziranu ambalažu i tako naše mjere za smanjenje plastike činimo vidljivima pri svakoj kupnji.

Ciljevi

za održiviju
upotrebu plastike
do 2025. godine

-20 % REduce

Cilj nam je da do 2025. koristimo **20 % manje** plastike u usporedbi s 2017.

25 % REdesign

Za proizvode vlastitih robnih marki Kauflanda cilj je koristiti prosječno **25 % reciklata**.

100 % REcycle

Cilj nam je da do 2025. godine 100 % pakiranja naše vlastite robne marke postane maksimalno reciklabilno.

Operativni i proizvodni pogoni

Pregled naših mjera

U Kauflandu ne želimo samo zaštititi vode štiteći ih od onečišćenja i kontaminacije otpadom i kemikalijama, već želimo i promicati učinkovito korištenje vode kao resursa. Stoga na našim lokacijama veliku važnost pridajemo korištenju sustava za uštedu vode u proizvodnim procesima i građevinskim zahvatima.

Mjesečna potrošnja vode u našim trgovinama iznosi otprilike 150 m³ za jednu trgovinu. Svakodnevno putem centralnog nadzora potrošnje pratimo potrošnju vode u svakoj trgovini i u slučaju puknuća cijevi hidrantskog voda ispod zemlje ili propuštanja šprinkler bazena dobivamo alarm te možemo hitno angažirati servisne firme na detekciji i otklanjanju kvara.

Također nadziremo i potrošnju sanitarne vode te u slučaju kvara na vodokotliču u toaletima za kupce zaprimamo alarm visoke potrošnje sanitarne vode te je vrijeme od kvara do popravka najkraće moguće. Na temelju tih mogućnosti i skupljenih iskustava, brinemo da potrošnja vode u trgovinama bude u okvirima stvarnih potreba. Naravno da o uštedi vode svakodnevno brigu vode i zaposlenici Kauflanda.

Naši ciljevi za učinkovitije korištenje vode

Dosljedno učinkoviti

Naš zahtjev za tvornice mesa Kauflanda u Njemačkoj u narednim godinama podrazumijeva kontinuirano učinkovito korištenje vode popraćeno maksimalnim rezultatima kvalitete proizvoda i higijene.

20 % održivije

Naše vlastite poslovнице, logističke, proizvodne i upravne zgrade bi u sljedećih nekoliko godina trebale biti certificirane prema standardu EDGE (Excellence in Design for Greater Efficiencies) koji se primjenjuje u sektoru nekretnina. Cilj nam je da naša upotreba građevinskih materijala, energije i vode bude 20 % održivija do 2025. godine.

Upotrebom armatura i sustava za ispiranje zahoda koji štede vodu u našim novim poslovnica doprinosimo smanjenju potrošnje vode. Sukcesivno će se prilagođavati i postojeće poslovнице čime će se smanjiti potrošnja vode.

Daljnji koraci

Kaufland za održivije upravljanje vodom – što nas još čeka

Voda je dragocjeno dobro – i mi se tako prema njoj i odnosimo. Stoga, između ostalog, radimo s različitim certifikatima, prednost dajemo materijalima i tekstilnim proizvodnim procesima koji nisu štetni za vodu, zalažemo se za zaštitu bilja i biološku raznolikost, izbjegavamo korištenje mikroplastike koliko god je to moguće, promičemo održivu upotrebu plastike i učinkovito korištenje vodenih resursa na lokacijama Kauflanda. Kaufland je posljednjih godina proveo dalekosežne mjere za održivije upravljanje vodom. Obzirno i učinkovito korištenje vode dio je našeg korporativnog angažmana koji čini temelj sustavne provedbe strategije održivosti Kauflanda.

Smjernica za vodu jasno pokazuje kakve rizike nosi neodgovorno postupanje s vodom te kakve globalne izazove, rizike, a ujedno i prilike nosi dobro gospodarenje vodom. Također nam otkriva odgovornost Kauflanda i mogućnosti utjecaja koje imamo kao međunarodni trgovac hranom.

Kaufland stoga želi učinkovito koristiti vodu i kontinuirano smanjiti onečišćenja i potrošnju vode u lancu vrijednosti kao i u vlastitoj proizvodnji, poslovnica i poslovnim lokacijama tvrtke.

Tako ćemo u sljedećem koraku donijeti strategiju za vodu iz koje ćemo izvući smjernice, ključne brojke, mjere i ciljeve. O svom napretku ćemo i u budućnosti transparentno izvještavati.

“

„Kao jedan od vodećih trgovačkih lanaca u Hrvatskoj, svjesni smo svoje društvene odgovornosti, ali i odgovornosti u kontekstu zaštite okoliša i klime. Klimatske promjene i porast stanovništva na globalnoj razini samo su neki razlozi zbog kojih bismo itekako trebali biti zabrinuti, osobito kada je riječ o dostupnosti vode. Ljudsko tijelo se najvećim dijelom sastoji upravo od vode, a kako bismo osigurali da ne dođe do nestašice vode, osobito pitke, kao trgovački lanac poduzimamo brojne mjere, kao što je dnevno praćenje potrošnje vode u svim poslovnim područjima ili ušteda vode novim tehnologijama prilikom bojenja tekstila proizvoda vlastitog brenda.“

Marija Franić,
voditeljica Korporativnih komunikacija

Kaufland Hrvatska k.d.

Donje Svetice 14
10000 Zagreb

kommunikacije@kaufland.hr
kaufland.hr/djela

**Djela,
ne riječi.**

Kaufland